

VELL BÄCSKA

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Novisad, Kralja Petra ul. 30.
L. u. Telefonszám 21-37, éjjel 20-58. Sörgöncim: „Délbácska“
Novisad. Póstatakarékpénztári csekezámla Zagreb: 44.602.

Novisad, 1929. augusztus 30
PÉNTEK

Előfizetési ára: egy óra 40 din., három óra 120 din., 168
évre 240 din., egész évre 480 din. Egyszám ára hétköznap
1.50 din., vasárnap 2 din. Külföldön egy hónapra 50 dinár.

Nesios szóflal Jugoszláv követ átadta a bolgár külügyminiszternek kormányunk válaszejegyzékét

Kihallgatások a királynál — Kinevezték az Államtanács új elnökét

Beográdból jelentik (A): Öfelsége a király tegnap délelőtt hosszabb autósétára indult Beograd környékére. Szerdán este Srs-kics Milán igazságügyminiszter és Makszimovics Bozsa közoktatásügyi miniszter jelent meg kihallgatáson a királynál.

A kihallgatás fél 7 órától 8 óráig tartott.

Az audiencia után az igazságügyminiszter hosszabb ideig tanácskozott Makszimovics Bozsa közoktatásügyi miniszterrel.

Kinevezték az Államtanács új alelnökét

Öfelsége a király Radivojevics Mihajlo dr.-t, az Államtanács tagját az Államtanács alelnökévé nevezte ki.

Átnyújtották kormányunk válaszejegyzékét

Nesics Ljuba, szófiai jugoszláv követ tegnap felkereste Burov külügyminisztert s átnyújtotta neki a jugoszláv kormány válaszejegyzékét a bolgár kormány legutóbbi két jegyzékére.

A jegyzék a következőket tartalmazza:

A Szerb Horvát Szlovén királyság kormánya tudomásul veszi a bolgár kormány jegyzékében foglalt azon nyilatkozatot, hogy az amnesztia tervény csak azokra terjed ki, akiknek semmiféle közösségük nincsen azon személyekkel, akikre a neuilly békeszer-

ződés 118—120. szakaszai vonatkoznak és tudomásul veszi a kormány a nyilatkozatot kísérő magyarázatot is.

Miután azonban a bolgár kormány válaszában bírálattal illette a Nesics által július 23-án átadott jegyzékben feltüntetett tényeket és azokat vitássá akarja tenni, a követ szükségesnek tartja kijelenteni, hogy kormánya át van hatva a kölcsönös bizalom és megbecsülés szükségességétől és ezért csak akkor adta át a július 23-iki jegyzéket, amikor szóbelileg semmiféle felvilágosítást nem tudott kapni.

Az SHS kormány aláírta a háboru borzalmait megszüntetni igyekvő egyezményt, amelyet akkor lehet betartani, ha az emberiségben megszilárdul a nemzetközi szerződésekre vetett hit.

A kormány őszintén kívánja, hogy a két nép kölcsönösen felelje el a multak borzalmait, nem lehet azonban megbocsájtani azon egyes személyeknek, akik súlyosan vétkeztek. A bolgár kormány válaszában azt írja, hogy a főparancsnokság irattárában nem találták meg Zsekov generalisszimusz azon parancsát, amelyben elrendeli a szerb intelligencia kiirtását, amint ezt a július hó 23-án átnyújtott jegyzék állítja.

Ezzel szemben Nesics követ kötelességének tartja megismételni, hogy ez a rendelet tényleg megvan.

A jegyzék végül rámutat arra, hogy éppen a jövő érdekében nem szabad ezen egyes személyeknek a multat megbocsájtani.

Egyetlen pontban sem sikerült megegyezésre jutni. Ha Anglia elérhet-e, hogy kívánságait 100 százalékban kielégítsék, akkor nézetem szerint Németországnak is adhatnak valami engedményt.



Nem lehet, hogy egyedül Németország fizessen, az áldozatokhoz mindenkinek hozzá kell járulni.

Ilyen körülmények között a tárgyalás folytatását tegnap délelőtt tíz órára halasztották abban a reményben, hogy ekkorra a német bizottság végleges választ fog adni.

Snowden győzelme

Londonból jelentik: Az egész angol sajtó pártkülönbség nélkül teljes lelkesedéssel üdvözi a hágai békét és kiemeli, hogy az angol közvélemény számára sohasem az volt a fontos, hogy Anglia anyagi áldozatait leszállítsák, hanem az a magasabb szempont, hogy az angol álláspont igazságos és nyilvánvaló volt az összes államok elismer-jék. Egyes lapok, különösen a Financial News arra is céloz, hogy Snowden makac-ságával sokat kockáztatott.

Mikor üritik ki a Rajna-vidéket?

Briand most 1930. júliusában jelöli meg a rajnai kiűrités végső napját, Stresemann pedig május elsejéhez ragaszkodik. Valószínű, hogy kompromisszumot kötnek.

A City köreiben általában nagy örömmel és megnyugvással üdvözik a megegyezést, de a pénzpiacon nem érezhető különösebb változás, mert pénzügyi körökben nem hittek a konferencia meghiusulásában. A font sterling valamennyit javult, a többi valutával szemben. A Daily Herald azt hiszi, hogy az angol bank a jövő héten egy százalékkal felemeli a kamatlatbat.

A Petit Parisien szerint Briandnak nem sikerült elérnie, hogy a Saar-vidék kiűritésének kérdését szóba ne hozzák Hágában. Annnyit azonban sikerült elérnie, hogy Henderson elismerte, hogy ez a kérdés kizárólag Franciaországra és Németországra tartozik és így csak a két érdekelt állam közötti közvetlen tárgyalás útján rendezhető. Briand beárta, hogy a kérdést Stresemann hozza szőnyegre és, hogy a német kormány határozott javaslattal álljon elő, amelyet azután a francia kormány beható tárgyalás alá fog venni.

A tegnapi tárgyalások

Hágából jelentik: Briand és Henderson délelőtt 11 órakor tárgyalást kezdtek Stresemannal. A tárgyalásról semmiféle biztos értesülés nem szivárgott ki, de mégis valószínűnek látszott, hogy a Rajna vidéki megszállás szeptember elseje utáni költségeinek kérdése a megoldás felé közeledik. Németország állítólag egy összegeben szeretné magára vállalni a költségek fedezését. Délben a politikai bizottság, délután három órakor a hat meghívó hatalom képviselői ültek össze tanácskozássra.

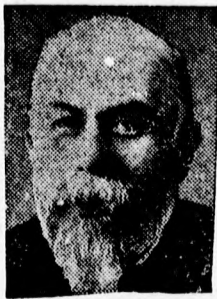
A németek úgy érzik, hogy becsapták őket

Párisból jelentik: A szövetségesek kö-

Szeptember közepén megkezdik a Rajna-vidék kiűritését

Az angolok teljes győzelmet arattak — Tegnap délután megállapodtak a Rajna-vidék kiűritésének feltételei ügyében

Hágából jelentik: A szerdán délután megtartott ülés folyamán Stresemann azt a tézist védelmezte, hogy szeptember elseje után a megszállás költségei nem terhelik Németországot. Ezzel szemben Cheron francia pénzügyminiszter a Young-tervezet szövegére támaszkodva, védelmezte az ellenkező álláspontot. Felolvasta a tervezetnek erre vonatkozó rendelkezését, amely kimondja, hogy a megszállási költségek ügyében a Young-tervezet életbeléptetése után, az érdekelt hatalmak értekezletre ülnek össze, amely végérvényesen dönt, a költségek fizetése tekintetében.



Briand francia miniszterelnök emelke-

dett ezután szólásra. Kijelentette, hogy a további vita kockára tenné a Young-tervezet elfogadását.

Hozzátette még, hogy a maga részéről semmiféle érdemleges vitába nem bocsátkozhat, nehogy úgy lássék, mintha pénzügyi előnyökhöz akarna jutni. Ezután Snowden nyilatkozott a német indítvánnyal szemben. Az értekezlet ezután szétoszlott anélkül, hogy a rajnai megszállás költségeinek fedezése ügyében megállapodást létesített volna.

Vacsorára Snowden látta vendégül a delegátusokat, majd folytatták a tárgyalásokat a rajnai megszállás költségeinek ügyében. Wirth német delegátus a gyűlésről távozóban a következő kijelentést tette:

reiben — mint egy hágai telefonjelentés közli — nagy az elégedettség a hágai értekezleten beállott legújabb fordulat miatt. Általában csodálkoznak azon, hogy a németek, akik az elmúlt éjjel kitörő örömmel fogadták a megegyezés hírére, most megváltottatták álláspontjukat. Briand tegnap reggel kevésbé optimista volt, de kijelentette, hogy

az egész ügy katasztrófa nélkül fog végződni.

Német körökben különösen azért elégedetlenkednek, mert a politikai bizottság, amely a Rajna-vidék kiürítéséről dönt, adig nem ül össze, amíg a németek nem egyeznek bele, a szövetségesek által kívánt feltételekbe. Különösen az angolokra neheztelnek. Azt állítják, hogy Henderson a múlt hét folyamán ígéretet tett, hogy a megszállás költségeit el fogják engedni.

A németek úgy érzik, hogy becsapták őket

és ők a szövetségesek között létrejött egyezmény áldozatai. Cheron francia pénzügyminiszter azt javasolta, hogy a „szeptember elseje utáni költségek fedezése” kifejezés helyett, a „kiürítés előkészítésének költségei” kifejezést használják, a németek azonban ezt a formulát sem találták elfogadhatónak.

Berlinből jelentik: Hágai jelentés szerint a tegnapi kitűzött bizottsági üléseket kivétel nélkül egy órával elhalasztották. Jól értesült helyen hangoztatják, hogy német részről a pénzügyi kérdésekben csak akkor tehetnek végérvényes nyilatkozatot, ha a kérdés politikai oldala teljesen tisztázva lesz. Németország részéről a pénzügyi kérdések terén bármilyen döntés végtelenül nehéz mindaddig, amíg a rajnai kiürítés ügye véglegesen nincs rendezve.

A politikai bizottság három óra hosszúságú tanácskozási és írásban megállapodott a Rajna-vidék kiürítése tárgyában. Eszerint

szeptember közepén megkezdik a kiürítést

és a belga, valamint az angol csapatok három hónapon belül kivonulnak, a franciák pedig a II. zónát ürítik ki. A III. zónából akkor vonulnak ki a francia csapatok, ha a Young-féle egyezményt a francia és német parlamentek ratifikálták.

A tanácskozások folyamán kiderült, hogy Briand nem akarja megvárni a parlamenti ratifikációs formalitásokat, hanem, amint biztosítva látja a ratifikálást, kiüríti a III. zónát. Azután megállapodtak a demilitarizált Rajna-vidékről és elhatározták, hogy ennek a kérdésnek az elintézésével kapcsolatosan újabb intézményt nem létesítenek.

A „Fidak” tagjait ünnepélyes fogadtatásban részesítik Noviszádon

A lengyel delegátusokat a kulturszövetség, a román delegátusokat pedig a városi tanács fogadja az állomáson

Mint már jelentettük, a nemzetközi frontharcosok szövetsége (FIDAC) szeptember 2-án kongresszust tart Beográdban, amely alkalommal a egész országban nagyarányú ünnepeket rendeznek a frontharcosok tiszteletére. A frontharcosok lengyel és román csoportja Noviszádon is átutazik, s ez alkalommal Noviszád városa és a kulturszövetség

ünnepélyes fogadtatásban részesíti a vendégeket.

A lengyel delegáció szombaton reggel fél nyolc órakor utazik át Noviszádon s fogadtatására megjelennek az összes noviszádi egyesületek és jótékonyági intézmények. A vasúti állomást ez alkalommal nemzeti lobogókkal díszítik fel, a kulturszövetség nevében pedig Borota Braniszláv dr. polgármester fogja üdvözölni a frontharcosokat.

Ugyanesek szombaton utaznak át Noviszádon a román delegáció tagjai. A vonat este fél nyolc órakor érkezik a noviszádi állomásra, amely alkalommal a városi tanács üdvözli az átutazó vendégeket.

A csehszlovák delegátusok Ausztrián keresztül utaznak Beográdba, mert

a magyar kormány megtagadta a delegációtól a magyar területen való átutazási engedélyt.

A csehszlovákok tehát Bécsen és Zagrebön keresztül utaznak Beográdba, úgy hogy egyáltalában nem érintik Noviszádot.

A kulturszövetség felhívja a közönséget, hogy a FIDAK (foederation international des anciens combattants) tagjainak átutazásánál és ünnepélyes fogadtatásánál minél nagyobb számban jelenjen meg a noviszádi vasúti állomáson.

Három Devoitin és három Avia gépen indultak el tegnap a noviszádi pilóták a kisanant bukaresti repülőversenyére

Lelkes ünneplések közepette bucsúztatták a hat pilótát, akik reggel háromnegyed kilenc órakor startoltak a noviszádi repülőtéren

Megírtuk, hogy a kisanant ezidei repülőversenyét szeptember 4-én és 5-én tartják meg Bukarestben. A versenyen résztvevő jugoszláv pilóták tegnap reggel 3 óra 45 perckor startoltak a noviszádi repülőtéren Bukarest felé.

A noviszádi repülőterét már a kora reggeli órákban ünneplő ruhát öltött. A hangárokról zászlók lengenek s a hangárok előtt térségen számos érdeklődő volt, leginkább tiszták és azok hozzátartozói. Reggel hét órakor megjelentek a verseny résztvevői is. Elsőnek Radovics Dusan őrnagy tűnt fel, aki a repülőosztag vezetője, majd utána Navratil Miroszláv őrnagy, Marlicevics Janko I. oszt. kapitány, Rupesics Dragutin II. oszt. kapitány, Sintics Zletko II. oszt. kapitány és Bajdak Leonid főhadnagy.

A hangárok előtt már felsorakoztak a karsu gépek: két Devoitin 27, amelyek a

zemuni Zmaj repülőgépgyárban készültek, egy régebbi típusu Devoitin és három „Avia B IV. 33”.

A gépek körül Popovics Voja, a repülőpark parancsnoka foglalatostkodik több mehanikus társaságában.

A start előtt megegyezés alaposan megvizsgálják a gépeket, a motorokat és a benzintartályokat.

Időközben megjelenik a repülőtéren Sztanojlović Radoszláv tábornok, a légügyek parancsnoka, Szimovics tábornok helyettes parancsnok, Todorovics Szereten ezredes, a 7-ik gyalogezred parancsnoka, továbbá

valamennyi hadosztály és ezredparancsnok, akik ezidőszereint ugynevezett információs tanfolyamon tartózkodnak Noviszádon.

CSILLÁROK
a legszebbek
a legolcsóbbak
„ALTERNO”

Villamososztály, Noviad. Tel. 24-14

A zelökelőségek sorában látjuk Radovics Dusan őrnagy feleségét, Bajdak Leonid feleségét, valamint Sterics Jovánt, a zemuni repülőgépgyár igazgatóját.

Sztanojlović Radoszláv tábornok maga köré gyűjti a verseny résztvevőit s lelkes, buzdító beszédet intéz hozzájuk.

— Remélem és bízom, hogy becsülettel fogjátok képviselni nemzetünket — mondja Sztanojlović tábornok.

A pilóták mosolyognak. Meg vannak győződve róla, hogy nem fognak szégyent vallani. A tábornok sorban kezét fog velük. Majd aviatikus szokás szerint így bucsuzik tőlük: „A vízszontlításra!”

8 óra 30 perckor Popovics Voja jelt ad a motorok megindítására. A starter helyét Uzelac őrnagy foglalja el. Mindenki a készenlétben álló repülőgépekhez vonul. A motorok bugása közben a repülők gépeikbe szállnak, elsőnek

Radovics Dusan őrnagy, aki utolsó pillanatban a régi típusu Devoitin választja.

A repülők hozzátartozói, bajtársai és ismerősei bucsuzása közben Uzelac őrnagy pontban 8 óra 45 perckor jelt ad az indulásra.

Elsőnek Radovics őrnagy emelkedik a levegőbe, utána Navratil őrnagy és Rupesics kapitány.

A repülőtéren hangos éljenzés zug fel s a három gépmadár a közönség kendőlobogtatása és üdvölgzése közben büszkén emelkedik a magasba, majd esakhamar eltűnik a Fruskagora irányában.

Öt perc múlva az Avia-gépek startolnak. Elsőnek Markicevics kapitány, utána Sintics kapitány, végül pedig Bajdak Leonid startol. Néhány perc múlva az Avia gépek is a Fruskagora irányában tűnnek el.

A verseny résztvevői délelőtt egy negyed 10 órakor a bezsániai repülőtéren szálltak le, majd onnan rövid tartózkodás után Bukarest felé folytatták útjukat.

— Uj könyv a vajdasági magyar froda om terméséből. Fekete Lajosnak, az erdélyi származású vajdasági költőnek október hó folyamán Szent grimasz címmel verseskötve jelenik meg. A kötet a hazai nyomdatechnika legszebb alkotása lesz és könyv egyes példányai különleges papíron, finom vászonkötésben exlibris-szel ellátva 100 dinárba kerül. A Vajdasági Irás, amely a verseskötet kiadására vállalkozott, a szerényebb viszonyok között élő olvasó kezébe is eljuttatni igyekszik a kitűnő könyvet és ezért a kötet olcsóbb kiadását is tervbe vette. Az ilyen olcsóbb kiadásu, de ugyancsak csinos kivitelű, fűzött könyv ára 40 dinár. A könyv már most megrendelhető a Vajdasági Irás kiadóhatalában, Szubotica, Senove ul. 12. A könyv csak a Vajdasági Irás útján szerezhető be, könyvárusi forgalomba nem kerül.

— A Horgosi Árvaház, mely iskolánövérk vezetése alatt áll, felvesz 6—12 éves iskolás róm. kat. leányokat (árvát is). Fizetési díj havi 300 dinár. Ugyancsak felvesz 13—16 éves róm. kat. leányokat is, akik a háztartás és kézimunkában óhajtják magukat képezni. Ellátási díj havi 500 dinár. Mosás külön számítva.

Ismét nagy árviz pusztított Szkopljében

Nagy áradások Délszerbiában — Mosztárban földrengés volt — Krusevácon a villám beütött egy kávéházba

Szkoplyében ismét nagy árviz pusztított szerdán délután. Már a kora délelőtti órákban hatalmas esőzés indult meg s délután négy órakor óriási felhőszakadás volt el a város fölött, amely megszakítás nélkül három óra hosszat tartott.

A felhőszakadás következtében a Vodna patak kiömlött s a hatalmas víztömegek zudultak a városra, amely csakhamar víz alatt állt.

Bujakovác külvárosban az áradás következtében ismét több lakóház dőlt össze, a Vardar jobb partján pedig a víz behatolt a házakba és az üzletekbe s nagy pusztítást okozott. Bogojevics gyógyszerárában a víz elsodorta a gyógyszerárát egész berendezését.

Bit Pazar városrészeben fákat csavart ki tövestől az áradás s több házat is elpusztított.

A török városrésze is hatalmas víztömegek zudultak, ezáltal azonban már nem okozhatott károkat, mert a legutóbbi áradás

mindent elpusztított.

Délszerbia többi részéből is nagy áradásokat jelentenek. Stipben három napja esik az eső s a város teljesen víz alatt áll.

Több helyen a megrémült lakosság a háztetőkre menekült.

Az áradás mindenütt óriási anyagi kárt okozott.

Földrengés Mosztárban

Az elmúlt éjszaka Mosztárban erős földrengést éreztek. A rengést földalatti moraj követte. Emberéletben nem esett kár. A földrengés epicentruma 15 kilométernyire volt Mosztártól.

Villámesapás Krusevácon

Szerdán este nagy zivatar vonult el Krusevác fölött. A villám becsapott a Sztudenica kávéházba, amelyben több vendég tartózkodott. A villámesapás következtében tetőtűz keletkezett, amelyet a tűzoltók csakhamar eloltottak.

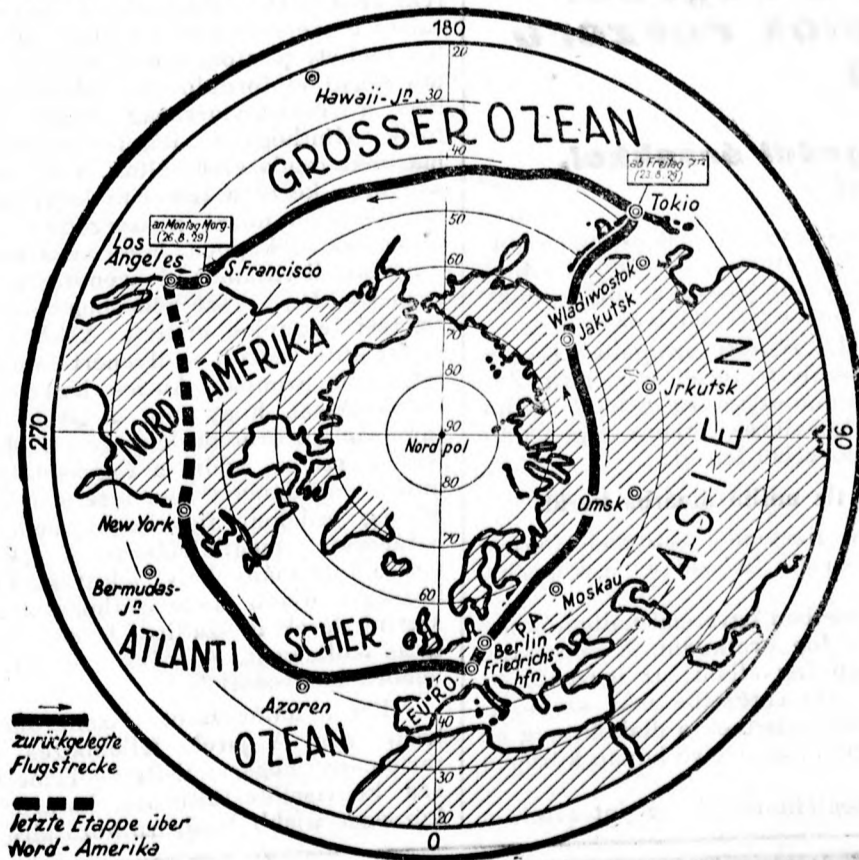
Emberéletben nem esett kár.

A Graf Zeppelin megérkezett a lakehursti repülőtérre

Zenekarok játszottak a háztetőkön és a lakosság páratlan ovációban részesítette Newyorkban a léghajót
A világmérföld ut 21 nap és 5 óra hosszat tartott

Newyorkból jelentik: A Graf Zeppelin tegnap délután 12 óra 05 perckor Newyork fölé érkezett. A lakosság leirhatatlan lelkesedéssel üdvözölte. Zenekarok játszottak a

háztetőkön, amelyek zsufolásig megteltek érdeklődőkkel, akik kalaplengetéssel, zsebkendőlobogtatással és üdvözlő kiáltásokkal üdvözölték a léghajót.



A Graf Zeppelin a Chicago—Detroit közötti 340 kilométeres utat négy óra alatt tette meg. Amikor a léghajó Chicago városához közeledett óriási fényszórók világították meg, úgyhogy mindaddig fényárban uszott, amíg északkeleti irányban el nem tűnt a láthatáron. Minden háztető sűrűn még volt rakva emberekkel, szirénák és kürtök harsonája üdvözölte a léghajót, amely

olyan alacsonyan repült, hogy oldalán a felírást el lehetett olvasni.

A város körülrepülésének ideje alatt a Zeppelin egyik ablaka kivilágosodott, viszont a város üdvözléséért.

Egy chichagoi cég japán kimonót tartalmazó csomagot kapott Tokióból, amely nem egészen öt nap alatt érkezett meg. Los Angelesig a Graf Zeppelin, onnan pedig egy

postarepülőgép szállította Chicagoba.

A newyorki lapok rendkívüli kiadásokban hasábkon át foglalkoznak a Zeppelin világmérföld utjával, amelyet a technika csodája nagy művének mondanak. Különösen az a jelenet keltett általános bámulatot, amikor a „csodaléghajó” Chichago felett elrepülve úgy köszöntö meg az üdvözlést, hogy a szószeres értelmében

előrehajolt, orrával merőlegesen állva a föld felé, de azért nem esőkentette sebességét, sőt szinte elsuhanant a nézők százezrei fölött.

A léghajó reggel 5 óra 30 perckor ért Cleveland fölé. A város uccáin száznegyvenezer ember gyűlt össze, ekkora tömeget még sohasem láttak együtt ebben a városban. A léghajó mintegy 300 méter magasságban elég nagy sebességgel repült és a kiállítás területe felett hurkot irt le.

A lakehursti repülőtérre már a kora reggeli órákban hatalmas embertömeg gyülekezett össze, hogy a léghajó visszaérkezésének tanuja legyen. Négyezer tengerész-készenlétben állott, hogy a kikötésnél segítsenek. A tömeg óriási izgalommal figyelte a léghajó és a Zeppelinből Los Angelesben kiszállt hét utas harcát. Az utasok mint ismeretes, azért hagyták el a léghajót, hogy könnyítsenek terhén és Los Angelesből repülőgépen, autón és vonaton igyekeztek Lakehurstba.

A nagy sietségre azért volt szükség, hogy

a Graf Zeppelin előtt érjenek a lakehursti repülőtérre és ezzel megjavítsák a világmérföld utazás rekordját, a Graf Zeppelin előtt.

A lakehursti repülőtér közönsége jóval felülmulta a léghajó első newyorki fogadtatásán megjelent közönség számát.

Délben 12 óra 58 perckor érkezett a Zeppelin a repülőtér fölé, ahol hurkot irt le. Egy óra tíz perckor a kirendelt katonák megragadták a kötelet és a léghajót lehúzták a földre. A kikötés 1 óra 14 perckor történt.

Lelkes fogadtatás

A lakehursti repülőtérre háromszázezer ember tolongott már délben és a rendőrség a tűzoltósággal egyetemben csak a legnagyobb erőfeszítések árán tudta a rendet fenntartani. A repülőtér környékén tizenötezer autó volt, úgy hogy a Newyork—Lakehurst uton mozogni nem lehetett. A tömeg még ömlik a repülőtér felé, hogy megcsodálják a földkörüli utat megtett léghajót.

Dr. Eckener nyilatkozata

Dr. Eckener kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak azok a hírek, mintha a léghajó olyan súlyosan megsérült volna, aminek a kijavítása két hétig eltart. Ezzel szemben a tény az, hogy

a Graf Zeppelin vasárnap folytatja útját Friedrichshafenbe

Megérföld után dr. Eckener azokat az állítólag Friedrichshafenből eredő híreket, amelyek arról szólnak, hogy vissza akar vonulni a Graf Zeppelin vezetésétől és nyugdíjba menni. Ezzel szemben tény az, hogy ő nem is gondol a visszavonulásra.

Diadalmenetben Newyorkba

Dr. Eckener — amennyiben egészségi állapotát megengedi — pénteken diadalmenetben vonul be Newyorkba.

Hoover levele

Az amerikai légügyi államtitkár tegnap délután Hoover levelet adta át dr. Eckenernek. Az Egyesült Államok elnöke szerencsét kívánt a német népnek és dr. Eckenernek a világmérföld repülés sikere miatt, mert ez igen nagy jelentőséggel bír az emberiség fejlődésére nézve.

Lakehurstól—Lakehurstig

A Graf Zeppelin földkörüli útja 21 nap 7 óra és 57 perckor tartott. Ebből 12 napot 1 órát és 52 perckor töltött a levegőben.

A lázadó arabok Palesztina lakosságának általános lefegyverzését követelik

Javult a helyzet Jeruzsálemben — A vidéken még folynak az elszigetelt csatározások

Jeruzsálemből jelentik: A városban szerdán nyugalom uralkodott. Az angol gyaratügyi hivatal szerda esti jelentése szerint, a helyzet kevésbé változott. Jaffában és Haifában aránylag nyugodtan telt el a szerdai nap. Haifában próbáltak ugyan kisebb rendzavarásokat előidézni arab részről, azonban az angol haditengerészek elfojtották a mozgolódást. A jaffai és jeruzsálemi hegyek felett repülőgépek cirkálnak és gépfegyvertűzet zudítanak az arab csapatokra.

A transjordáni határőrség Bait Alfa környékén néhány támadást visszavert. Jeruzsálemben az angol tengerészkülönítmény újabb fenyegető zavargást fojtott el. Haifában harminc egyént letartóztattak és fegyvereiket elkobozták. Hebron közelében az arabok megtámadtak egy autómobil, amelyben tizenhárom zsidó ült. Az autó utasai súlyos sérüléseket szenvedtek. A georgiai színgótgát az arabok szerdán felgyújtották.

A palesztinai főbiztos huszonöt rendőr kíséretében résztvevett a muzulmánoknak, a jeruzsálemi Omár mecszetben rendezett összejövetelén, amelyen a főmufti elnökölt. Az arabok hangoztatták, hogy

amíg a zsidókat le nem fegyverezik, nem hajlandók békét kötni. A főbiztos kijelentette, hogy minden nemzetiségű lakosságot, így az angolokat is le fogják fegyverezni. Erre a tüntetők kiadták a kívánt rendeleteket.

Újabb jelentés szerint, Jeruzsálem, Nazaret és Haifa között megszakadt a telefonösszeköttetés. A Palesztinában lévő angol katonaság létszáma jelenleg 5—6000 ember. A palesztinai angol hatóságok véleménye szerint ez a nagyszámú katonaság elegendő lesz arra, hogy megakadályozza a további zavargásokat.

Kairóból érkezett jelentés szerint, a Londonból Jeruzsálembé irányított táviratok a palesztinai táviróforgalom zavarai miatt nem érkeznek meg rendeltetési helyükre. Jeruzsálemi jelentés szerint az országutak mentén, nagy területen beduin holttestek hevernek garmadában. Damaszkuszban uccai harcok folytak.

Ellentétes hírek

Jeruzsálemből jelentik: Jeruzsálemben és Haifában újabb 4000 angol katona érkezett, így, hogy mo t Palesztinában össze van 6900 angol sorkatoná van. Az angol vezető körök bizakodnak abban, hogy az arabok körében nem kerül felkelésre sor. A kormányzósági tisztviselőket is felszólították, hogy szolgálatuk vissza fegyverüket.

Az összes palesztinai lapokat bezúrták és csak angol hivatalos közleményeket adnak ki. Ez a közlemény az arabok megmozdulását két párt villongásának akarja minősíteni.

Londonból jelentik: Az angol csapatok megjelenése következtében a rend teljesen helyreállt. Ahol csapatok vannak ott teljes a nyugalom. Egyes helyeken azonban fosztogató bandák tüntek fel.

A Reuter ügynökség jelentése ezzel szemben megállapítja, hogy Palesztinából ellentétes hírek érkeznek. Jeruzsálemben attól tartanak, hogy a környékbeli arabok ismét támadnak.

Tel Avivet ki kellett üríteni.

A British United Press távirata, amelyet visszatartottak és csak ma továbbítottak, azt közli, hogy a beduinok Haifában uccai harcokat kezdtek.

A Per Sebai környékén levő beduin törzsek főnökei értesítették az angolokat, hogy nem tarthatják vissza törzseiket, mert ezek részt követelnek maguknak a zsákmányból.

Tíz millió dinárba került a zagrebi katolikus egyetemi hallgatók részére épült konviktus

Beszélgetés dr. Rodios Rafael beográdi érsekkel, az intézet alapítójával

Zagreből jelentik: A Stari Sajmistén (régí vásártéren), amely a város legmodernebb negyede lett, hatalmas palota épült, amely homlokzatán a következő felírást viseli: „Konvikt sv. Krizina”. A bejárat felett két címer: a horvát és a katolikus. Benn a palotában éppen ott van dr. Rodios Rafael beográdi érsek, bánáti apostoli adminisztrátor, dr. Hulenica Iván tanár prefektussal, az épület építészeivel: a Carnelutti fivérekkel, Eggersdorfer Oszkár igazgatóval, több tanárral és pappal.

Dr. Rodios Rafael érsek készségesen rendelkezésünkre állott és ismertette a konviktus építésének előzményeit és ennek jelentőségét:

— Eleinte csak a vojvodinai katolikus egyetemi hallgatók részére akartunk konviktust építeni. Miután azonban Zagrebben a diákok nagy része drága és egészségtelen lakásokban lakik, elhatároztuk, hogy olyan konviktust építünk, amelyben az ország

összes katolikus egyetemi hallgatóit el tudjuk helyezni. Itt otthont akarunk nyújtani azoknak, akik becsületszavukat adják, hogy megtartják az intézeti szabályokat.

— Az épület részére szolgáló telket a becskereki adminisztratura vette meg Zagrebtől. Az adminisztratura másfél millió dinárt adott a konviktus céljaira, míg a többi pénzt kölcsön útján fedezte.

Az épület tíz millió dinárba került.

A diákok által fizetendő összegből fogjuk az intézet kiadásait fedezni és a kölcsönt törleszteni.

— Az intézetben egyetemi hallgatókhoz méltó fegyelem fog uralkodni. A konviktus élén három pap fog állni: az igazgató és két prefektus. Az intézetbe már szeptember elsején beköltözhetnek a diákok, míg az ünnepélyes megnyitás a jövő hónap közepén lesz.

Ezután megtekintettük az intézetet, a

mely három, illetve négy épületből áll: az uccai, a középső és két udvari részből, a melyek össze vannak kötve és így egy palotának látszik az egész.

Az uccai rész szuterénjében vannak a fürdők, tussok, orvosi rendelő és központi fűtés helyisége. A középső épület szuterénjében a 28 méter hosszú és 18 méter széles étterem, az udvari épület szuterénjében van a legmodernebbül berendezett konyha.

Az udvari épület jobb szárnyában egymás felett két hatalmas terem van, mind-egyik husz méter hosszú, 14 méter széles és 8 méter magas. Az egyik előadások részére van, a másik pedig házikápolna. Az udvari épület balszárnyában Szent Vince nővérek fognak lakni. A középső épületben 28 méter hosszú, 14 méter széles és az üvegteretig terjedő hall van és ide nyílnak 3 emeleten a szobák. Az uccai épület emeletein hivatalok, a prefektusok lakásai és diák szobák vannak.

Összesen 128 diákszoba van,

ezek közül 33 szoba két ágyas, a többi pedig egy ágyas. A szobák 5,60×4, illetve 5×3 m. magasak. Minden szobában parkett kett, központi fűtés, vízvezeték és villanyvilágítás van.

Az épület tetején 550 négyzetméteres terrasz van, ahol a diákok sétálhatnak.

Az épület minden része világos és szellős és idális konviktus.

Az intézetben a teljes ellátás hétágyas szoba lakója részére 1300, kétágyas szoba lakója részére pedig 140 dinár.

A temerini villanyvilágítás ügye

Sokszor megemlékezett a Délbácska azokról a villanyvilágítási zavarokról, amelyek a multban szinte napirenden voltak Temerinben. A község néhány évvel ezelőtt negyven évre szóló szerződést kötött a jareki villamos részvénytársasággal. A szerződés értelmében negyven évig senki más nem nyerhet a községben jogot a villanyvilágítás szolgáltatására a szerződő jareki részvénytársaságon kívül. Ezzel szemben a jareki részvénytársaság köteles a villamos áramot a szerződésben meghatározott feltételek mellett pontosan szolgáltatni. A világítás körül előforduló zavarok okozta károkért a részvénytársaság felelősséggel tartozik. Minthogy a világítás körüli zavarok már-már rendszerre váltak, a részvénytársaság arra kérte a temerini képviselőtestületet, járuljon hozzá a szerződés megváltoztatásához olyképpen, hogy az áramot Jarek a noviszádi villamos részvénytársaságtól szerzhesse be, a szerződésben megállapított fizetési feltételek mellett. A községi képviselőtestület hozott is ilyenértelmű határozatot, amit azonban Antics jegyző avval az indokolással, hogy míg a jareki részvénytársaság az áramot lényegesen olcsóbb áron szerzi be, addig a fogyasztóknak semmiféle engedményt nem tesz s ezáltal a község érdekeit figyelembe nem veszi, a határozatot megfellebbezte s fellebbezésének a tartomány helyt adott s utasította a községet újabb határozathozatalra, amely szerint Jarek is szállítsa le az áramszolgáltatás költségeit. A község ebben az értelemben határozott is.

Ezt a határozatot viszont Jarek fellebbezte meg. A jareki fellebbezés alapján a tartomány megsemmisítette Temerin község képviselőtestületének határozatát s a községet újabb határozathozatalra utasított.

Szezonmegnyitó az Apollóban aug. 30-án
PETROVIĆ SVETISLAV-val

A női főszerepben:
ALICE TERRY

A HÁROM SZENVEDÉLY

(Az asszony, kártya és bor)

Szenzációs filmdráma 8 felvonásban

ta. A képviselőtestület a múlt heti rendkívüli közgyűlésen ismételtén foglalkozott tehát az ügygel s elhatározta, hogy bevárja az ügyre vonatkozó miniszteri véleményt, mint-hogy az összes adatok a miniszteriumban vannak szakvéleményezés végett s csak azután hoz újabb, a fogyasztók érdekeit is figyelembe részesítő határozatot.



1929. augusztus 30. Péntek

Rom. kat.: Róza. Protestáns: Róza. Gör. kel. (aug. 17) Miron. A nap kel 4 óra 56 percekor, nyugszik 6 óra 20 percekor.

Időjárás. Változókéony idő volt, lényeges hőváltozás nélkül. Noviszádon tegnap délben 28 fok meleg volt.

Időjárás. Inkább derült idő várható, hőemelkedéssel. Noviszádon a hőmérséklet 19 és 30 fok között váltakozik.

— **Urnában helyezték el Reiss Archibald dr. szívét.** Bitoljából jelentik: Reiss Archibald dr. a szlávok elhunyt nagy barátjának szívét Bitoljba szállították, ahol egy urnában helyezték el. Reiss dr. szíve aug. 30-ig marad Bitoljban, majd a kajmakcsaláni kápolnában helyezik el.

— **Ünnepi bankett Bitoljban** a francia frontharcosok tiszteletére. Bitoljából jelentik. A bitolji község tanácsa tegnap ünnepi bankettet rendezett a francia frontharcosok tiszteletére. A lakomán Nedics tábornok üdvözölte a francia vendégeket, akiknek nevében a frontharcosok szövetségének elnöke válaszolt s aki a király egészségére üritette poharát.

— **A beográdi obszervatórium időjárás-jelentése.** A beográdi obszervatórium jelentése szerint tegnap reggel 8 órakor a következő hőmérsékletet jegyezték fel az ország egyes városaiban. Beograd 22, Zagreb 21, Petrovaradin-Noviszád 22, Vrsac 24, Veliko Gradiste 22, Koviljača 18, Szarajevo 17, Uzsice 16, Bród 18, Krusevac 18, Zajecsar 19, Kraljevo 19, Nis 22, Vranje 19, Koszovszka Mitrovica 20, Pety 21, Szokoplje 20, Stip 20, Mosztár 25, Kotor 27, Szplit 23. Eső csak Délszerbiában esett.

— **Szenta akciója a főgimnáziumért.** A legutóbbi királyi ukáz tudvalevőleg algináziummá alakította át az eddigi szentai főgimnáziumot. A szentai városi bizottság ma rendkívüli közgyűlést tart és ebben memorandumot szövegeznek meg, amelyet nagy küldöttség fog átnyújtani Öfelségének és Zsivkovics Petar miniszterelnöknek. A memorandum hivatkozik arra, hogy Szenta az ország nyolcadik és a beográdi tartomány legnagyobb városa, amely kerületével együtt százhuszezer lakost számlál, nem maradhat középiskola nélkül. A szentai gimnáziumban, amelynek a berendezése a legmodernebb, 400 állami és közigazgatási tisztviselő gyermekeit oktatják.

— **Elkészült a Kraljica Maria ut javítása.** A mai nappal befejeződtek a Kraljica Marija ut kövezési munkálatai. A városi bizottság szombaton délután veszi át az utat a vállalkozótól és utána átadják a forgalomnak.

— **Folytatják a Kamenicai uti aluljáró munkálatait.** A város és vasutagazgatóság között egyezkedési tárgyalások folynak a Kamenicai uti vasuti aluljáró ügyében. Miután ezek a tárgyalások eredménnyel fognak járni, a vállalkozó megkezdte az aluljáró befejező munkálatait, hogy ezt a megegyezés létrejöttéig befejezzék.

— **Kifogták a Novo Szelónál a Dunába esett leány holttestét.** Müller Mária, aki Novoszelónál egy uszályról a Dunába esett, holttestét a kamenicai szigeten kifogták a Dunából. Erről értesítették a leány szüleit, akik tegnap Kamenicára jöttek, ahol délután eltemették a szerencsétlen véget ért leányt.

Noviszád az árvizkárosultakért

Az összes noviszádi egyesületek segélyezési akciója

Dr. Borota Branislav polgármester, a kulturszövetség elnöke tegnap délután hat órakor értekezletre hívta össze a város háza nagytermébe az összes noviszádi egyesületek képviselőit, hogy megbeszéljék, miként kapcsolódjon be Noviszád lakossága az árvíz által sújtott szokopljei és délszerbiai lakosság segélyezése ügyében megindított akcióba.

Az értekezlet úgy határozott, hogy

szeptember 1-én vasárnap

uccai gyűjtést fognak rendezni és az így befolyt összeget juttatják el az árvíz károsultaknak. A gyűjtésben az összes noviszádi egyesületek kiküldöttjei részt fognak venni, akik biznak abban, hogy városunk lakossága ez alkalommal is bizonyosságát fogja adni nemes szívének és adományával igyekszik kisebbiteni az elemi csapás által sújtott lakosság szenvedéseit.

Szeptember 1-én választják meg a „Matica Szrpszka” új vezetőségét

A közgyűlésen a közoktatásügyi miniszter képviselőtében Odavics Riszta, az állami levéltár igazgatója vesz részt

Mint már jelentettük, a Matica Szrpszka szeptember 1-én tartja meg nagy érdeklődéssel várt közgyűlését, amelyen megválasztják az új vezetőséget is. A közgyűlést a Szloboda szálló nagytermében tartják meg s a nevezetes napra máris nagyszabású agitáció indult meg a „hivatalos” párt és az ellenzék sorában. Az eddigi jelek szerint a szavazáson mindkét párt erős felkészültséggel vesz részt s amíg az ellenzék körül az ugynevezett „fiatalok” csoportosulnak, addig a régi vezetőséget a Matica öreg gárdája támogatja. Az ellenzék elnök-

jelöltje Koszics Mirko dr., a Kereskedelmi Iparkamara főtitkára, a hivatalos párt pedig Vrhovac Radivoj, a Matica lemondott elnöke mellett tör lándzsát.

A Matica Szrpszka felkérésére a közoktatásügyi miniszter

Odavics Riszta, a beográdi állami levéltár igazgatóját bizta meg képviselőtével a „Matica” közgyűlésén.

A szavazók nagy létszámára és a nagyszabású érdeklődésre való tekintettel a szavazás valószínűleg két napig fog tartani.

— **Szerb kulturpalota Kulán.** A kulai gör. kel. szerb egyház a jelenlegi szerb olvasó-egyleti épület helyére emeletes kulturpalotát fog építtetni, amelyben az összes szerb kulturintézmények elhelyezést fognak találni.

— **Eredménytelenül nyomoznak a szentesi gyilkosság után.** Néhány nappal ezelőtt hírt adtunk arról a borzalmas kettősgyilkosságról, amelyet Vircze Gergely, Szentes környéki legény követett el szerelemféltésből. Mint Szegedről jelentik, a gyilkosság tettesét a mai napig nem sikerült elfogni. Tegnap délelőtt vitéz Nagy Géza királyi ügyész kiutazott Szentesre, hogy résztvegyen a nyomozás irányításában. A csendőrségnek az a feltevése, hogy Vincze Gergely öngyilkossági szándékából a Tiszába vetette magát.

— **Dr. Demand Antal szemorvos szabadságáról visszaérkezett,** rendel délelőtt 20—12-ig, délután 2—4-ig Kralja Aleksandra ul. 17. Kereskedelmi és Iparbank palota.

— **Gyilkosság Sztrara Moravicán.** Szuboticaőről jelentik Bukorica Makszim és Rajacsics Ilija telepesek a legjobb barátok voltak. Vasárnap délután együtt voltak egy vendéglőben és itt Rajacsics tréfából elrejtette Bukorica cigarettatárcáját. Bukorica ezen annyira felháborodott, hogy a kocsmából hazament lakására, magához vett egy éles konyhakést és azután visszament a vendéglőbe, ahol Rajacsics Ilija hátába szurt hétszer. Rajacsics Iliát a hét késszurás azonnal megölte. Bukoricát a csendőrség letartóztatta.

— **Beiratások a noviszádi tanonciskolába.** A noviszádi tanonciskolában a beiratások szeptember 2—7-ig tartanak, naponta délután 5 és 7 óra között. A beiratkozás a beltéri elemi iskolában történik. Az igazgatóság figyelmezteti a munkaadókat, hogy a tanoncokat idejekorán irassák be.

MÉG CSAK 15 NAPIR KAPHATÓ!

55.— dín. „UNIS FRANCE” ébresztőóra, pontosan jár, hangosan ébreszt,
79.— dín. „JUNGHAUS” la. ébresztőóra, pormentesen záró tok, precíziós munka,
135.— dín. Ilkőrkészlet kinaezástartól, (5mór, tetaszetős kivétel 6 személyes)

Nagys. minőség. Irásbeli ajánlás. GOLDBERGERNÉL, Noviszád, Kr. Petra 23

— **Med. univ. dr. Milutinović Obrad,** bőr és nemi betegségek specialistája rendel d. e. 11—12, d. u. 2—4, 6—7. Kralja Petra u. 21. sz. alatt.

— **Építési engedélyek.** A városi tanács a következő építési engedélyeket adta ki. Beleszlin Sztanimirnak egy emeletes ház építésére a Sztrazsilovói uccában és Petrovics Alekszának emeletes ház építése részére a Strand uton.

— **Teniszmulatság Kulán.** A kulai tenisztársaság t. hó 31-én, szombaton este a Kasino szálloda (Szloboda) nagytermében táncestélyt rendez. Lesz szépségverseny, amerikai árverés.

— **Elzárják a Futaki ut külső részét** Ma kezdik meg a Futaki ut, kórháztól a vasutig terjedő részének kisbaltal kockákkal való kövezését. A kövezés ideje alatt az utat a forgalom elől elzárják és csak a nyári utat használhatják a járművek.

— **Nagyarányu sikkasztás a nagyváradi adóhivatalban.** Nagyváradról jelentik: A városi adóhivatalban nyolcmillió lejt meghaladó sikkasztást állapítottak meg. A sikkasztás számai 1925-évre nyulnak vissza.

Beogradban 20.047 ház és 54.569 háztartás van

A március 15-én Beogradban megtartott népszámlálás adatainak a feldolgozása még egyre folyik és most állapították meg a házak és háztartások számát.

Beogradban 20.047 ház van, míg a legutóbbi népszámlálás alkalmával, 1921-ben csak 7.465 ház volt. Az összeírás szerint kemény anyagból (tégla) 12.542, fából 837, a többi ház pedig agyagból készült. A háztartások száma 54.569 volt, úgy hogy átlag 4 személyből áll egy család. A népszámlálás szerint 5640 magános személyt elt Beogradban, a kéttagú háztartások száma 11.885, a háromtagú 11.104, a négytagú 9.305, az öttagú 6.894, a hattagú 4.246, a héttagú 2.461, a nyolc tagú 1.237, a kilenc tagú 599, a tíz tagú 348 és a tíz tagon felüli háztartások száma 850.

Látogatás a detronizált afgán királynál

Amanullah családjával együtt Rómában tartózkodik és elmondja trónfosztásának visszontagságos történetét — A Kelet modern apostola alulmaradt a nagy küzdelemben

Római alkalmi tudósítónktól: Abban a világban, amely eddig a római afgán követéség hajléka volt, talált menedéket Amanullah, Afganisztán száműzött királya. Feleségével, négy leányával, két fiával, fivérével, sógoránéval és négy sógorával huzódik meg az egykor hatalmas uralkodó a szűkös helyiségekben.



Amanullah nem várakoztat sokáig, névjegyem beküldése után néhány perc múlva már szemben ülök vele és a feltett kérdésekre válaszolva mesélni kezd küzdelmeiről, a modern civilizációt viszással törzsfőnökökről és trónjának elvesztéséről.

Sokat fáradoztam azon, hogy a képviselőket, akiket meghívtam Kabulba, meggyőzzem arról, hogy milyen fontos és hasznos Afganisztán csatlakozása a nyugati kultúrához. Ideális és gyakorlati célok vezettek munkámban. Hiszen valóban nem fűződött semmi érdekem ahhoz, hogy a férfiak lenyírassák a szakáljaikat. Ez csupán nevetséges mellékkörülmény volt. Modern ruhákba akartam azonban öltöztetni az afgánokat, hogy így rögzítsem őket elsősorban külsőleg Európához. Szándékaimat az összes törzsek helyeselték, később azonban idegen propaganda következtében az a hír terjedt el, hogy én kigunyoltam Mohamedet és Európából hozott

készülékek segítségével ki akarom irtani az afgánokat. Ezeket a botorságokat kaptam jutalmul fáradozásaimért, amelyekkel az országot ki akartam emelni visszamaradottságából és meg akartam javítani az néprétegek élet-színvonalát. Még ma sem tudom megérteni, hogy miként terjedt oly hamar a gyűlölet személyem és reforjaim ellen. Mivel láttam, hogy a kibontakozás akadályát személyem képezi, lemondottam fivérem, Inayatallah javára.

— Lemondásom után Kandaharba mentem és el akartam hagyni az országot. Kandaharban azonban összegyűltek hűveim és kényszerítettek, hogy felvegyem a harcot. Az öregek tanácsa felkért, hogy tegyek még egy kísérletet az ország megmentésére az általános khaoszból. Így 4000 emberrel felvettem a harcot a mintegy 25.000 főnyi ellenséges csapattal szemben. Csakhamar azonban újból feladtam a küzdelmet, mert nem akartam, hogy a szélhámosok és intrikusok által fanatizált ellenséges katonák erei áldozatul essenek a harcnak. Az egész viszály ugyanis a Ghilzaik és Duranik régi viszályára vezethető vissza. A Ghilzaik ugyanis állandóan panaszkodtak, hogy törzsüknek egyetlen minisztere sincsen. Ennre megmagyaráztam vezetőiknek, hogy a főudvarmester, a külügyminiszter, a hadügyminiszter, a belügyminiszter, a hadseregparancsnok, a moszkvai követ és számos főtiszt a Ghilzaik törzséből származik. Erre ők azt válaszolták, hogy ezek az emberek elkerültek tőlük, ahelyett hogy körülükben hagytam volna. Nem akarták megérteni, hogy a minisztereknek a fővárosban, a minisztérium élén van a helyük.

— Az országból való távozásom után ellenfeleim azt híresztelték, hogy zsákokban vittem az aranyat magammal. Ez nem igaz, minden pénzem szétosztottam az ország szegényei között és csupán 8000 rupiát tartottam meg magam és családom számára.

— Nem vágyom vissza a trónra, személyes aspirációim nincsenek, csupán az afgán nép jövője aggaszt. Remélem azonban, hogy a köznépet életosztó végül diadalmas-kodni fog a rablóvezérek trónviszálya felett és a polgárháboru elültével Afganisztán fejlődése és csatlakozása a nyugati kultúrához folytatódni fog. Személyes terveim nincsenek, egyelőre Rómában maradok és minden időmet gyermekeim modern szellemben való nevelésének szentelem.

tartott ülésén az ünnepekre a következő programot állította össze:

Az előmérkőzést 3 órai kezdettel az OSC első csapata a Szloga első csapatával fogja abszolválni. A mérkőzés igen érdekes és izgalmas lesz, amikor a két régi rivális több évi pauza után ismét találkozik egymással. Az OSC azóta már a szuboticeai alszövetség I. osztályu csapata büszke jelzőjét viseli, míg a Sloga a noviszádi kerület most benevezett II. osztályu csapata. A Sloga az utóbbi hetekben igen respektabilis eredményeket mutatott föl; az OSC-nek a legjobb tudását latba kell vetni, hogy kellőképpen reprezentálja a szuboticeai elsőosztályu klasszist.

A két első csapat mérkőzését követi a veteránok összecsapása 5 órai kezdettel. A két csapat, mint ősi ellenfelek, állnak majd egymással szembe, a harc fűti mindkét csapat öreg fiait. Palánka csapata Odzsaci ellen a következő lesz: Stern Simon, Holiga Gyula, Treuer Pál, Rapp Márton, Halász Jenő, Brenner József, Horovitz Bódog, Lindenschmidt György, Cserveny Lénárd, Szmiha Pista és Fischer Károly, ezzel szemben az OSC Old-Boy csapata így fog feste ni: Jerkovszky Géza, Neumayer Gyula, Bilek II., Szadlék, Blazsek Matyi, Fischer, Paupert, Bertron, Bilek I. (Leszmeiszter Anti), Blaha, Amsz.

Az eredményt nem tudjuk megjósolni, még képzelni sem merünk, mert az egyik csapat jobb, mint a másik. A mérkőzés alatt a Graf Zeppelin indiai útjára fog indulni, a közönség a mérkőzés alatt élvezheti, amikor a légi madár a pálya fölött kering.

Este fél kilenc órai kezdettel Nova Palánkán, a Hotel Kleespitzben nagyszabású táncmulatság lesz, amelyen Miss Palánkát és Mister Old-Boyt fogják megválasztani.

Ugy a délutáni sportünnepekre, valamint az esti táncmulatságra óriási közönségre számítanak Palánkán. Odzsaciról is számos sportbarát fogja kedvenc csapatát, az OSC-t az öregekkel együtt Palánkára kísérni.

Apatin vasárnapi futballprogramja. Apatinból jelentik: Apatin futbalcsapatának vasárnap igen szép küzdelemre lesz kilátása. Az ujonnan alakult Tri Zvezde SK játszik hivatalos bemutatkozó mérkőzést a szuboticeai Ferrummal. A küzdelem nyílt, a győzelemre az apatini csapatnak van több esélye, mert otthon játszik és jól összetrenirozott csapata, amely legutóbb Odzsaci és Bajmok ellen ért el feltűnéstkeltő eredményt, ismét komplett felállításban veszi fel a küzdelmet. Bíró: Szegedinszki Nesztor.

Vasárnap két helyen mérkőzik a petrováci Szlovacski. Kemény feladat megoldását kísérli meg vasárnap a Szlovacski jóképességű csapata. Egyszerre két helyen állít ki csapatot, Verbászon a VSC ellen. Petrovácon a noviszádi Radnicski kombinált együttese ellen. A Szlovacski többé-kevésbé egyenlő erejű csapatot állít ki mind a két helyen. A válogatást megkönnyíti az a körülmény, hogy az egyesület néhány kiváló játékosal gyarapodott. Így visszatért a katonaságtól Bulyik, a kitűnő hátvéd, aki évek óta a petrováci együttes legnagyobb erőssége.

A NAK ifjúsági csapata ma délután 3 órakor tréninget tart az alábbi összállításban: Reich, Georgijevis, Willner, Schnek, Hasz, Kotrba, Pintér, Zolics, Szent, Sztanko, Longi.

Odzsaci teniszcsapata legyőzte Szombort és ezzel bekerült az Ertl-serleg döntőjébe. Szerdán játszották Szomborban az Ertl-serleg döntőmérkőzését Odzsaci és Szombor teniszcsapatai. A mérkőzést 4:2 arányban Odzsaci csapata nyerte és ezzel bekerült az Ertl-serlegért lejátszásra kerülő döntőbe. A részletes eredmények a következők: Dr. Ertl—Gulyás 6:2, 6:4, Pilitz—Ertl Franci 6:2, 6:3. Bilek—Gradjanszki 6:3, 6:1. Lessmeiszter—Sztankovics 6:4, 6:3. Sebestyén—Trischler 6:3, 4, 66:3. Férfi páros: Lessmeister, Ertl Franci—Gulyás, Pilitz 8:6, 7:5. A Dr. Ertl, Bilek—Gradjanszki, Sztankovics mérkőzést a sötétség beállta miatt nem játszhatták le. A páros küzdelem vasárnap kerül eldöntésre Odzsacin. A döntőmérkőzés Odzsaci és Pálics csapatai között kerül eldöntésre, valószínűleg szeptember hó 15-én.

RÁDIÓ-MŰSOR

Péntek, augusztus 30

Beograd. 11.20 és 11.45: Vizállásjelentés. 12: Pontos időjelzés. 12.10: Kis gramofónhangverseny. 12.30: Közgazdasági hírek, tőzsdejelentések. 12.45: Gramofónhangverseny. 13.15: Újsághírek. 17.30: Petrovics Alekszandar előadása a főzési művészetéről. 18: A rádió kvartett hangversenye. 20: Dr. Musics Fezdimir előadása a szérumgyártásról. 20.30: Antonijevis Jovan Wells világtörténelméből olvas fel részleteket. 22: Pontos időjelzés, hírek. 22.10: Kirándulások a Száván és a Dunán. 22.20: Harmonika hangverseny.

Zagreb. 13.15: Gramofónzene. 20.35: A modern szláv zene. 22: Könnyű esti zene.

Bécs. 11: Délelőtti hangverseny. 16.00: Délutáni hangverseny. 18: Richard Strauss: „A rózsalovag” című operájának közvetítése Salzburgból. Az opera előadása után szórakoztató zene.

Budapest. 9.15: A rádió házitriójának

SPORT

Az ujonnan életre kelt palánkai Sloga nagyszabású sportünnepélyt rendez vasárnap, szept. 1-én Bácska Palánkán

Néhány esztendei pihenő után életre kelt ismét a palánkai Sloga SK. Dícséret illeti azt a pár palánkai sportembert, akik nem kimélve fáradságot, ismét sorompóba állította a Slogát. Vidéki viszonylatban 1923—24-ben a Sloga félelmetes ellenfele volt a délbácskai csapatoknak. A legnagyobb riválisav olt mindig az OSC-nek, most ismét felmerült a gondolat Palánkán és a nagyszabású pályamegnyitóra, mely sportünnepegekkel lesz kapcsolatos, meghívták az Odzsaci SC komplett első csapatát. A Sloga régi aktív játékosait sem riasztotta vissza egy Palánka Old-Boy—Odzsaci Old-Boy mérkőzés megrendezésének gondolata, amely igen ötletes. Palánka, valamint az egész Délbácska közönsége a legnagyobb izgalommal várja a szeptember 1-ét, amikor egyszer igazán bácskai módon kimulathatja magát Palánkán.

A Sloga vezetősége a múlt kedden meg-

hangversenye. 12: Déli harangszó. 12.05: Hangverseny. 14.30: Hírek, élelmiszerárak. 15.45: Fulton-rendszerű képátvitel. 16.20: Józsa Rezső mesél a gyermekeknek. 16.45: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés, hírek. 18: A salzburgi ünnepi játékok keretében a bécsi állami Operaház együtt tesének operaelőadása Salzburgból. „Rózsalovag”. 21.35: Pontos időjelzés, időjárás-jelentés és hírek. Majd: Bauer szalonzenekarának és jazz-bandjének hangversenye a margitszigeti Spolarich-étteremből.

Berlin. 11: Hangversenyközvetítés a berlini rádiókiállításról. 14: Német és olasz operarészletek (gramofon). 16.30: Spanyol dalok. 19: Dr. Szilágyi Imre magyar népdal hangversenye. 21: Kamarazene.

Kassa. 12.05: A házizenekar hangversenye. 17.10: Hegedűhangverseny. 21.05: A szalonzenekar hangversenye. 22.20: Kávéházi zene.

München. 11.20: Gramofonzene. 13.50: Déli hangverseny. 16: Rádió-kvartett. 17.10: Schrammel-trió. 18.05: Mozart: „Figaro házassága” című operájának közvetítése. 21.30: Népdalok (vegyes karének).

Prága. 11.30: Gramofonzene. 12.20: Déli hangverseny. 16.30: Kamarazene. 19.05: Egy hangjáték közvetítése. 21.00: A házizenekar hangversenye.



ZARLATOK

Csütörtök, augusztus 29.
A DINÁR ÁRFOLYAMA

Budapest 9.99—10.07, Prága 58.925—59.325, Berlin 7.375—7.389, Bécs 12.44—12.5, London 276.

BEOGRADI TÖZSDE

London 276.44—275.54, Páris 223.32—221.82, Newyork 56.25—56.725, Genf—Zü-

rich 1097.40—1094.40, Prága 169.05—168.25, Milanó—Trieszt 298.75—296.75, Bécs 8.0336—8.0036, Budapest 9.9503—9.9203.

Allampapírok: 7%-os kölesön 90—90—90.50—89.75, 4%-os agrárkötvény 55.25—54. Hadikárpótlási prompt 406.75—406, december 31-ére 421—421—422—421. Nemzeti bank 8345—8330—8340—8330.

BEOGRADI TERMENYÁRAK

Ujbuza fővonal 76, 4% 185—187. Tengeri prompt paritás Vrsac 190—190. Buza Vrsac 196.50—196.50. Bab fővonal, prompt 356—356. Irányzat: Lanyha.

ZURICHI TÖZSDE

Beograd 9.1275, Budapest 90.675, Páris 20.34, London 25.18 hétnyolcad, Newyork 519.575, Brüsszel 72.23, Milanó 27.175, Amsterdam 208.175, Madrid 76.45, Bécs 73.17, Berlin 123.725, Stockholm 139.20, Kopenhága 138.25, Oslo 138.30, Szófia 3.755, Prága 15.395, Varso 58.275, Athén 6.72.

BUDAPESTI

HATÁRIDŐS TERMENYTÖZSDE

Irányzat: Lanyha. Forgalom: Élénk. Buza októberre 22.69—22.70, 1930. márciusra 25.17—25.19. Rozs októberre 17.18—17.19, 1930. márciusra 19.40—19.41. Tengeri májusra 18.03—18.05.

CHIKAGOI TERMENYTÖZSDE

Buza: Szilárd. Szeptemberre 132.375, decemberre 141.375, 1930. márciusra 147.375, májusra 151.375. Tengeri: Tartott. Szeptemberre 102.625, decemberre 100, 1930. márciusra 103.875. Zab: Tartott. Szeptemberre 47.375, decemberre 51.875, 1930. márciusra 55.25. Rozs: Szilárd. Szeptemberre 102.75, decemberre 112, 1930. márciusra 117.50.

ROSARIO

Irányzat: Tartott. Buza októberre 10.65. Tengeri októberre 8.10.

BUENOS AYRES

Buza októberre 10.65, februárra 11.05. Tengeri októberre 8.30, novemberre 8.50. Zab szeptemberre 7.

WINNIPEG

Irányzat: Szilárd. Buza októberre 153.5, decemberre 153.125.

LIVERPOOL

Buza: Tartott. Októberre 9 sh 6 hétnyolcad, decemberre 9 sh 10 hétnyolcad, 1930. márciusra 10 sh 3.5.

NOVISZADI TERMENYTÖZSDE

(Hivatalos jegyzések)

Uj buza 77—78 kg k. d. bácskai és bánáti 195—200, szerémi 190—195, tiszai uszályrakomány r. k. 205—210. Rozs 63—64 kg k. d. 145—150. Zab k. d. 160—162.50. Tengeri 190—195. Export malmok irányárai, buzaliszt aug.-dec. 30 nap kassza vagy 1.5% skonto nullás gg és g 340—350, kettes 320—330, ötös 290—292, hatos 265—275, hetes 235—240, nyolcas 140—145. Egyéb malmok effektív kötési bácskai buzaliszt k. d. nullás gg és g 300—305, kettes 280—285, ötös 260—265, hatos 235—240, hetes 205—210, nyolcas 130—135. Buzakorpa jutatsákban 112.50—117.50. Fehér bab 365—370. Irányzat: Lanyha, babnál változatlan. Forgalom: Buza 92, árpa 15, zab 47, tengeri 26, liszt 5 vagon.

— Verekedést rendeztek a román diákok a vendégül hívott francia diákokkal. Bukarestből jelentik: A román diákok vendégségbe hívták meg Nagyszebenbe, a budapesti nemzetközi diákkongresszuson részt vett francia diákokat. Tegnap, a francia diákok tiszteletére ünnepi bankett volt, amelynek éjféltutáni hangulatában, a román diákok felelősségre vonták francia kollegáikat, miért vettek részt a budapesti kongresszuson. A szóharc mind hevesebb lett, végül borosüvegek, asztalok, botok röpködtek a levegőben és csak nehezen sikerült a verekedőket szét választani. Az incidens országszerte kínos fel-tűnést keltett. A verekedésnek négy súlyos és számos könnyebb sebesültje van.

A hétórás vonat rejtélye

Detektívregény Irta: MARCEL GUILLAIN

50)

A társalkodónő növekedő lázzal folytatta:

— Hosszan készítettem elő bűnömöt és minden részletét apróra kidolgoztam a fejemben, de a kivétel helyéről még nem voltam tisztában... egy napon Sybel asszony említette Gorjeaud asszony előtt, hogy a minap majd kiesett a vasuti kocsiján, ami véletlenül felnyitott... Ez a kijelentés meg nyilatkozás volt számomra... a vonat, ez az egyedül alkalmas hely a büntett végrehajtására, mert véletlen balesetet lehet szimulálni. Előbb arra gondoltam, hogy nyíltan kísérem fogom, de csakhamar átláttam, hogy ez lehetetlen... Milyen nehéz is ügyesen kombinálni egy büntényt. Végre is hosszas fejtörés után minden részletében kidolgozva készen állott a bűn, amit azután később betűről betűre pontosan végrehajtottam... Elhatároztam, hogy átlöztök egy-egy magamra és a büntényt a Saint Germain—Pecq közötti uton fogom végrehajtani, ha elég szerencsém lesz egyedül maradni vele egy fülkében... Pecqen le fogok szállani és hamarosan visszatérek Saint Germainbe s hazamegyek... így balesetnek fog látszani a dolog és ha mégis büntényt tételeznének fel, ki gondolhatna én rám?... De mindamelllett meg kellett találnom a legjobb öltözetet, ami a lehetőséghez képest jól elrejtí nő mivoltomat. Minthogy magas és sovány vagyok, úgy véltem, hogy ez nem lesz nehéz, csupán a járás, a testtartás, a hosszú haj okoztak gondot?... Ekkor jutott eszembe a sofőr kosztüm: a porköpeny, mely az egész

testet elfödí, a sapka, ami alá jól el lehet rejtetni a haját. Titokban felpróbáltam Albert egyik sapkáját és tapasztaltam, hogy azt jól fejmem nyomva, hajam teljesen eltűnik alatta és hogy ez tökéletesen elváltoztatja arcvonásaimat.

A társalkodónő hangja elrekedt, kínos mozdulatot tett, kezét torkára illesztve s levegő után kapkodva felkiáltott:

— Megfulladok!

A bírő felkelt kinyitott egy szekrényt, előhuzott egy palackot és vizespohárba ásványvizet töltve, odanyújtotta:

— Igyék! — mondotta.

A leány sóváran kapott a pohár után s annak tartalmát egyetlen hajtással kiitta, azután megkérdezte:

— Hol is hagytam el?

— Ott, ahol a sofőr öltözékről beszélt, ön eltulajdonította Butin ruhadarabjait terve keresztülvitelére?

— Igen s ez könnyű volt... ő maga hozta el hozzám, hogy megjavítsam azokat... lassanként együtt volt minden, amire szükségem volt... a porköpeny, a nagy vastag kesztyűk, a sapka, sőt még a hosszú gombolós harisnyák is...

— És a csavarkulcs?

A leány összerázkódott és sápadtsága növekedett.

— Ami ezt illeti, ezt elesentem egy nap, mikor Albert engem megkocsikáztatott. Váratlanul a motor megakadt és Albert, aki felnyitotta a szerszámládát és a kocsiját alá bujt, hogy a hibát megigazítsa, nem vette észre, amint ezt a szerszámot elesentem és ruhám alá rejtettem...

— Azzal a gondolattal, hogy ezt fogja büne végrehajtására felhasználni, nemde? — kérdezte a bírő.

A leány rekedten és durván felelt:

— Igen!... ez a szerszám nehéz volt, könnyen kezelhető és én éreztem, hogy így

könnyen fogom a csapásokat osztogatni vele és hamar végzek!...

A bírő újra figyelmeztette:

— Kötelességem ismételtel tudatni önnel, hogy nem szükséges rögtön e nyilatkozatokat megtennie, de ha mégis ragaszkodik ehhez, kénytelen leszek vallomását jegyző könyvbe venni.

A leány haragos és megvető pillantást vetett a bíróra:

— Eh! Hát nem megmondtam már, hogy elveszettnek érzem magam. Felesleges hazudnom, vagy valamit rejtegetnem... minden összeomlik körülöttem és többé semmivel sem törődöm, miután Albert, életem egyedüli reménye végleg elveszett számomra! Tegyenek velem, amit akarnak, mit törődöm vele!

— Akkor hát beszélje el nekünk a bűntényt minden részletében.

De most hirtelen gyengesség lepte meg Bernier kisasszonyt és kimeredt szemekkel hanyatlott hátra karosszékekében.

— Jó Istenem, mirevalók ezek a hiábavaló részletek, miután bevallottam. Hát mit akarnak ennél többet... öltem, mert ölni akartam. Gyilkoltam és loptam. Mit határoz a többi?

De Boutardeau most makacsul és hidegen, egyenként, erőszakkal húzta ki a vallomásokat.

— Tudott arról, hogy Sybel asszony szeptember 28-án, szerdán Gorjeaud asszonyhoz fog jönni?

— Igen.

— Hogyan tudta meg?

— Telefonon értesített bennünket.

— És erre ön elhatározta, hogy ezen a napon fogja végrehajtani bűnét?

— Igen.

Folytatása következik.

ÉRTESITEM

tisztelt vevőimet, hogy üzemet Novisád, Njegoseva 9 alól

áthelyeztem Kr. Aleksandra 9. alá

Az elkövetkezendő szezonra nagy raktárral átlak mélyen tisztelt vevőim rendelkezésére, mindenkinél olcsóbb áron. Átalakítást, festést minden színben, 12 óra alatt, vidékiek 6 óra alatt kielégítve. Vasalást, szalagcserét stb. kényelmes hely ségemben megvárni is lehet

FOJT, kalapos mester**FENÉRNEMŰER**

Menyasszonyi és babakelengyék, ágyneműk, függönyök, hímzés, aszurozás és csipke applikálás legmodernebb férfi és női fehéreműk elkészítését legjutányosabban vállalja

Palásthy Ferencné

HERBST JÓZSA varrodája
Kamenici utca 5. szám
(Az „Orient” szállóval szemben)

Legrégibb

FŰZŐ**KEZTYŰ****HARISNYA****ÉS****BŐRKESZTYŰ**

KÜLÖNLEGESEN ÉGEK szaküzlete

FISCHER J. és Fia

NOVISAD, r. Petra 23
Telefon 23-64

APRÓ HIRDETÉSEK

ugy hétköznap, mint vasárnap.
Egy szó 1 dinár, NAGY BETŰS 2 dinár,
a legkisebb apróhirdetés 10 dinár.

Eladó

ELADÓ hentes és mésszaros berendezés, új hűtővel együtt. Az üzlet azonnal átadható, Sava Vukovicsa u. 38. alatt. 3009

ELADÓ olcsón egy fűszerüzlet berendezés. Mengi, Arse Teodorovića (Sijuxina) 20. 3008

ELADÓ fagyalt készítő teljes felszerelések és üzleti berendezések. Futoski put 47. alatt. 3012

Kiadó

BUTOROZOTT SZOBA két ágyas, azonnal kiadó Futaki ut 36 alatt. 3007

LAKÁS, mely áll 1 szoba és konyhából, gyermektelen házaspárnak azonnal kiadó. Laze Kostića 15. 3014

Kereslet

ÜGYNÖKÖK rádió, gramofon, bicikli varrógép, készpénz és részlet fizetés mellett való eladására felvételnek. Braća Hirsch cégnél, Knjegina Zorica 20. (ezelőtt régi gabonapiac) 2990

BORBÉLYSEGED, jó munkás azonnal felvétetik. Dimitrijević, Futoski put 1.

ABONENSEKET havi 500 dinárért, és deákokat teljes ellátásra felveszek. 1 ebéd 10— dinár. Etkezde a református templomnál, Šafarikova u. 7. 2987

Jó házból való fiú, tanoncnak felvétetik, Grosz és Lazić, norinbergi, rövid- és szövött aruk nagykereskedésben. 2988

Külföldi

KÓSER vágott libahus és zsír mindennap frissen kapható. Leona Vider, Futaki ut 36. 3005

TISZTELT vevőimet ezennel értesítem, hogy üzletemet szeptember 1-től kezdve a rendes üzleti órák szerint tartom nyitva. Tisztelettel Andrija Malčić angol és katonai szabó. 3011

JÓ HÁZIKOSZT kapható, esetleg házonkívül is. Deákok és deáklányok abonamára felvétetek. Leona Vider, Futaki u. 36. 3006

ELVESZETT a Vodnikova és Slovacska utcában egy himzett gyermekocsi takaró, kérem a becsületes megtalálót adja le General Petra Bige ul. 9. ala t. 3013

Kátrányfedéllemez

elszigetelőlemezek, kőszénkátrány, Carbolinum, Asphaltongácsa, bitumen etc. nagyban és kicsinyben a legolcsóbban kapható

BEOGRADSKA FABRIKA ASFALTA főgyárában
NOVISAD, Mali Liman
Stražilovo ul. Telefon 26-47

NAGYFEJEŐ kézimunka üzlete

NOVISAD, JEVREJSKA ULICA 9.

Előnyomda. Kézi- és géphímző terem. Gombáthuzás. Nagy választék a legújabb függöny, Storr, miljö, futó, ágyterítő és ágygarnitúrák, fehéremű és a legdivatosabb ruhaminták előnyomtatása és hímzése, kézi- és gépászur, tüllhímzés, endlizés, diszpárna montirozás és perzsa szőnyeg nyírása (stuccolás). Sportzászlók készítése. Teljes kelengyék készítése hozott anyagból is. Nagy választék kézi klöplicsipkében, kézimunka kellékekben Jutányos árak! — Pontos kiszolgálás!

HIRDESSEN
A
DÉLBACSKÁBAN

Szerkesztésért és kiadásért felel:
TOMÁN SÁNDOR

Szunnyogó és légy ellen

kékre, vagy
zöldre festett

drótszövettel

védje lakását
Beszerezhető:

KRAMER TESTVÉREKNÉL
NOVISAD MALI LIMAN

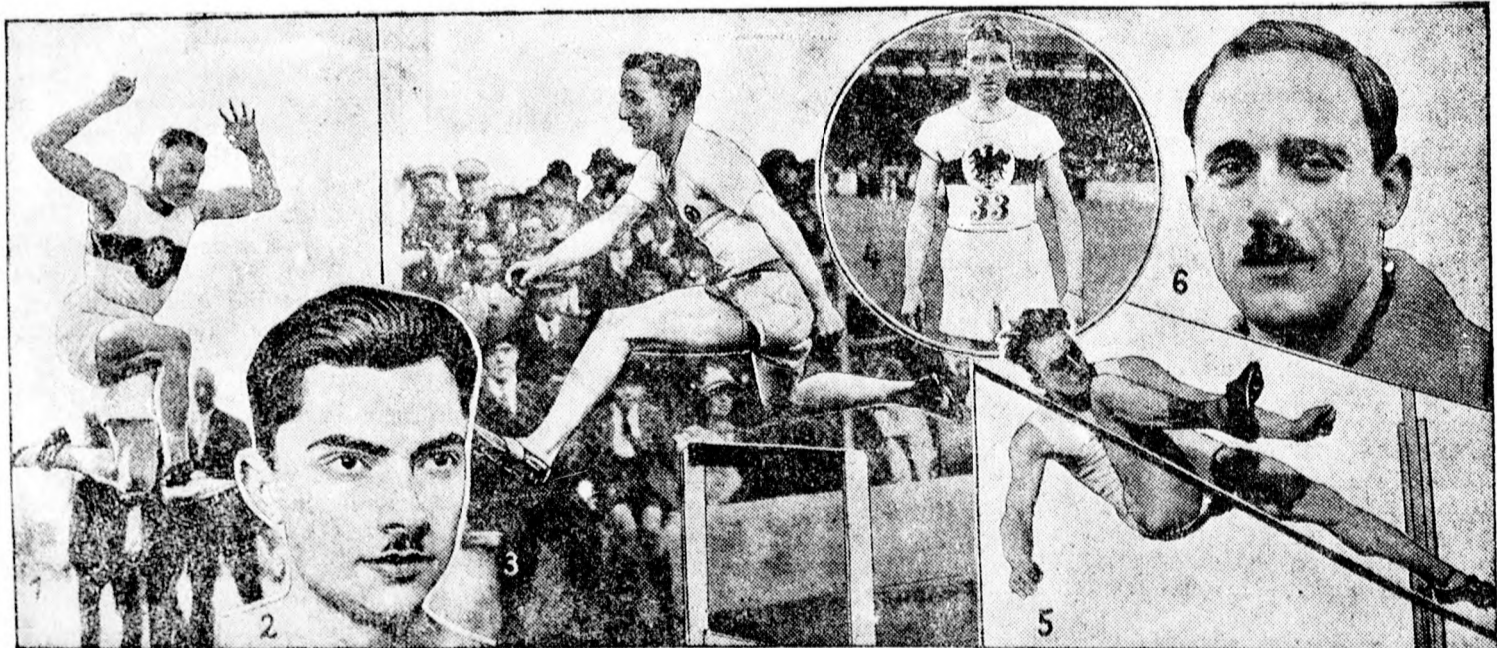
Ujítsa meg!
előfizetését**IRSAY JÓZSEF, PETROVARADIN**

Fegyver és löszernagykereskedés, villamos erőre berendezett saját fegyverjavító-műhely



Ajánlom vadászoknak és viszonteladóknak nagy és dusan felszerelt fegyverraktáramat a következő világhírű gyártmányokból: a belgial „Forgeron” Fabrique National, „Neumeni Freres” Németország, „Saurer & Sohn Suhl”, az ausztria „Ferlach” valamint flobertokat, automata-pisztolyokat, revolvereket, löszert, vadászkeleket és mindennemű robbanó-anyagot. Azonkívül sport-, tüzijáték és biciklifelszereléseket, valamint halászati eszközöket.

Elvállalok mindennemű javítást, átalakítást garancia mellett. Gazdagon illusztrált árjegyzékem bárkinek ingyen küldöm 3 din. postabélyeg bekuődése ellenében. — Koncesszionált viszonteladóknak és vadászgyasúleteknek engedmény. Telefon: 28-14

Német-angol atletikai verseny

Vasárnap volt a német-angol válogatott atletikai verseny, amelyet 8:4 arányban a németek nyertek meg. Képeink: 1. Kochermann (német) a távolugrás győztese (7.41 m). 2. Körnig, aki a 4x100 méteres stafétában juttatta győzelemhez a németeket. 3. Lord Burghley az angolok világrekorder gátfutója, akinek révén megnyerték a 4x120 yardos gát stafétát. 4. Dr. Wickman a 4x100 és az olimpiai staféta tagja. 5. Köpke német magasugró. 6. Dr. Peltzer.